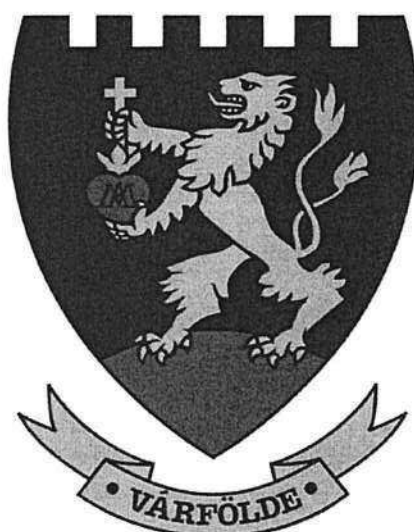

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Várfölde Község Önkormányzata

2018-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	12
Célok.....	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	27
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	34
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	40
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	45
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	47
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	47
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	48
1. A HEP IT részletei.....	48
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	48
A beavatkozások megvalósítói	49
Jövőképünk.....	50
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	52
3. Megvalósítás.....	58
A megvalósítás előkészítése	58
A megvalósítás folyamata.....	58
Monitoring és visszacsatolás.....	60
Nyilvánosság	60
Érvényesülés, módosítás.....	61
4. Elfogadás módja és dátuma	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Várfölde Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Várfölde Zala megyei község. Nagykanizsától északnyugatra, a Becsehely-Zalaegerszegi országút mellett Bánokszentgyörgytől nyugatra, 3 km-re terül el. A Zalai-dombság egy része is itt húzódik. A Válicka mentén fekszik festői környezetben.

Történelem:

Határában voltak a török időkben elpusztult Nyírlakos, Szilvágy, Dicce és Pákaszeg falvak. Még manapság is sok cseréptöredék és téglá található itt. 1275-ben lakatlan földként említik. IV. László király adományozta a "Damasa nemzetségbeli Adrián fiainak, Pál comesnek és Mihály mesternek".

Az első településre való adatunk 1324-ből származik Terre Warfeulde megnevezéssel. Az elnevezés teljes bizonyossággal várbirtokra utal. Az első elnevezésből alakult ki a mai név (1389: Vaerfeld ; Varfelde; 1415: Warfeulde; 1422: Varfelde mint Jakwsfelde; 1890 és 1900: Várföld; 1930: Várfölde). E várbirtok a XIV. század elején egy Kunche nevű nemes volt, kinek javait magvaszakadás után 1324-ben Lendvai Miklós zalai ispán kérte a királytól. 1381-ben fiai osztozkodtak meg a birtokon. 1412-ben Zsigmond király Szántói Botka Istvánnak adományozta, de beiktatásának ellentmondott Alsólendva ura, Bánffy László. Birtokvita folyt, amelyet 1352-es oklevél alapján Botka István nyert meg. Később a Bánffyaké lett. Voltak kisebb részbirtokosai is: 1513-ban a Bebessy, Hassági, Kerecsenyi és más családok. 1536-ban rövid időre zálogba került 1548 után a török többször feldúlta. 1559-ben a jobbágyok pincéit feltörték. A nép a környező erdőkben, a mocsár szigetein, szárazulatain keresett menedéket. Mind kevesebben tértek vissza falujukba. XVI. század végén teljesen elnéptelenedett, s lassan benőtte az erdő. A hódoltság idejéről nem szólnak a források, bizonyos, hogy száz évre Várfölde megszűnt létezni. A hódoltság után a herceg Eszterházy család kezébe került, amely a bánokszentgyörgyi judicatusához csatolta. A pusztá falu üres volt. 1690-ben Pintér György kérte Várföldét. Herceg Eszterházy Pál megadta az engedélyt. A betelepítő és fiúgyermekei szabadosként teljes adómentességet, az új lakosok pedig 8 évig szabadságot kaptak, de a dézsmát és a hegyvámot fizetniük kellett 1698-ban 10 ház népe települt Várföldre, 1703-ban viszont csak 10 lakosáról írnak. Őszi búzát, rozsot, zabot árpát, hajdinát, tönkölyt termeltek. A Rákóczi szabadságharc és pestisjárvány miatt csak 5 gazda maradt 1711-re, akiknek 110 Ft adósságuk volt.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Az 1728-ban az Eszterházy hercegek örökös birtoka. 7 örökös jobbágy és 3 házas zsellér élt itt. 1750-re megnőtt a földművelés és a szőlőművelés jelentősége. Az irtásföldeken az uraság jobbágytelkeket alakított ki. 1767-ben

Eszterházy Miklós területén 23 jobbágy, 12 házas zsellér, 11 egyéb személy élt. 1770-ben 38 jobbágycsalád lakta, 207 lélek élt itt, volt tíz iparosuk (fazekas, kovács, molnár, varga) és egy malmuk. A gyakori katonai átvonulás nehezítette helyzetüket.

A gyerekeket a bánokszentgyörgyi tanító oktatta. 347 lélek élt itt. 1776-ban a bábaasszonyuk Pálffy Ilona volt. A lakosság száma állandóan emelkedett(1785: 320; 1793: 345; 1802: 438; 1805: 47 ház: - 372 lakos; 1819: 43 ház: - 377 lakos; 1828: 42 ház: - 306 lakos). 1801-ben 8 jobbágytelek volt 16 ház épült, 20 zsellér, 8 libertinus élt itt. 472 hold irtásszántóról is tudunk. 1828-ban még kétnyomásos volt a gazdálkodás. Nagy rétek és jelentős állattenyésztés, ló- és szarvasmarha-tenyésztés volt. 1848-ban 42 házban 294 lakos élt. A zártság alacsony műveltségi színvonalat is eredményezett. 1870-ben 178-an voltak analfabéták. 12 férfi és 6 nő tudott írni és olvasni. A mintegy 2600 kh-os határnak több mint kétharmada hatalmas erdő, 1945-ig az Eszterházy hitbizomány részét képezte. A fennmaradó területből 267 kh legelő és erdő volt úrbéresek tulajdonába került, emiatt a falu határában mintegy 15 %-án folyhatott mezőgazdasági termelés. Saját gabonájukat a parasztok közül sokan 1900-ban is sarlóval aratták. 195-ben 5 kh-nál több birtokkal csak 27 gazda rendelkezett. A lakosság őstermelő volt. Kenyeret részesaratással, summásmunkával kereste meg, tűzelőjét és az adóra valót pedig ölfavágással, napszámmal. Az erdőből éltek. Kiegészítő jövedelmet jelentett egyeseknek a szénégetés, a favilla-, falapátkészítés.

1890-1914 között 500 kh-dal növekedett az erdő a legelő rovására.

Szociológiai jellemzők:

Iskolája 1900 körül létesült. 1910-ben a község lakói közül már 229 tudott írni és olvasni, ez a szám 1930-ra 241-re emelkedett. 1925-ben egytanerős egy tantermes osztatlan katolikus iskolája volt. Három iparos tevékenykedett ekkor a faluban (asztalos, cipész, kovács). Balázs Péternek szeszfőzdéje volt. Boltja nem volt ekkor, csupán kocsmája. 1935-ben lakói mind magyarok és katolikusok voltak (465 fő). Az 1940-es évektől a bázakerettyei olajmező feltárása rohamos javulást hozott életükbe. A férfiak egy része olajbányász lett, vagy a járulékos iparban, illetve a közlekedésben helyezkedett el, a földet főleg asszonyok művelték. A népesség száma 1945 száma 1945-től kezdve fokozatosan csökkent. 1949-ben 121 lakóházban 520-an laktak. Cigánytanyának 30, Nyírlakosnak 3 lakója volt. 1960-ban 124 lakásban 491-ben laknak. 1970-re a 114 ház 415 lakosát számlálták össze. 1997-ben a 104 lakásban 234-en élnek. 2001. január 1-én 235 fő a népesség száma.

1948-ban osztatlan katolikus iskoláját államosították. 1967-ben új iskola épült. A gyermeklétszám csökkent. Bánokszentgyörgyre járnak iskolába a tanulók.

A települést az átlagosnál fejlettebb infrastruktúra jellemzi: 1946-ban már gázzal fűtöttek a faluban, a vezetékes gázt használó háztartások száma 96 százalék fölött van. A villanyt csak 1959-ben vezették be a faluba, napjainkra azonban az ellátás teljessé vált. 1990 óta a lakások 85 százalékában egészséges ivóvíz folyik a csapokból. Minden második családnak telefonja is van.

2013. január 1-től a Bánokszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal látja el hat település közigazgatási feladatait.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	191	
2013	195	102,1%
2014	175	89,7%
2015	187	106,9%
2016	193	103,2%
2017	n.a.	-

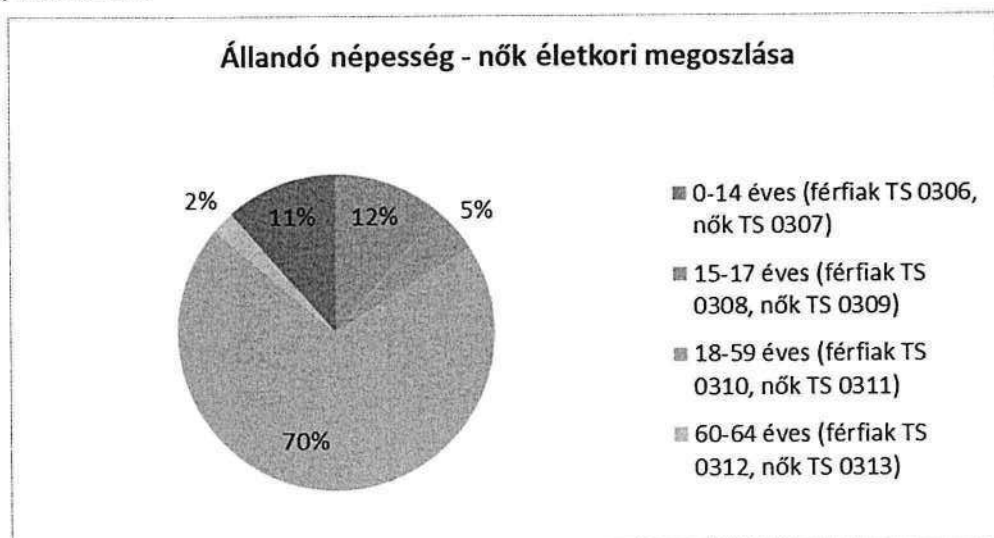
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Várfölde község lakónépessége a vizsgált időszakban némileg növekedett.

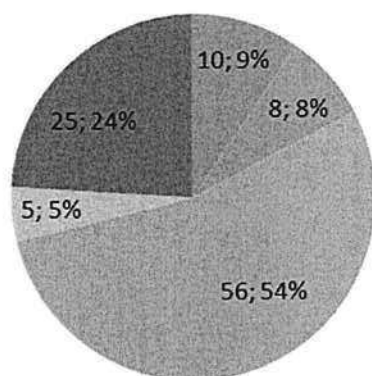
2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	87	104	191	54,45%	45,55%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			4	2,09%	
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	10	10	20	5,24%	5,24%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	4	8	12	2,09%	4,19%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	61	56	117	31,94%	29,32%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	2	5	7	1,05%	2,62%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	10	25	35	5,24%	13,09%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

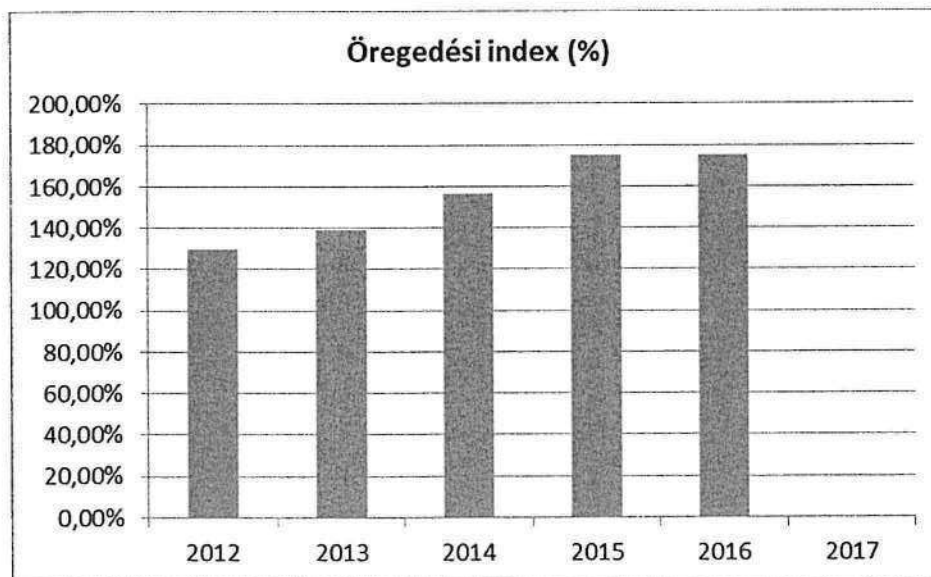
- 0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)
- 15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)
- 18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)
- 60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)
- 65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)

Az országos statisztikai adatoknak megfelelően Várföldén összességében magasabb a nők száma mint a férfiaké. A táblázatból egyértelműen látható, hogy 65 év felett kétharmadot meghaladó a nők aránya. Ez egyértelműen a megélhető életkor hosszára vezethető vissza.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2012	39	30	130,00%
2013	39	28	139,29%
2014	36	23	156,52%
2015	35	20	175,00%
2016	35	20	175,00%
2017	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

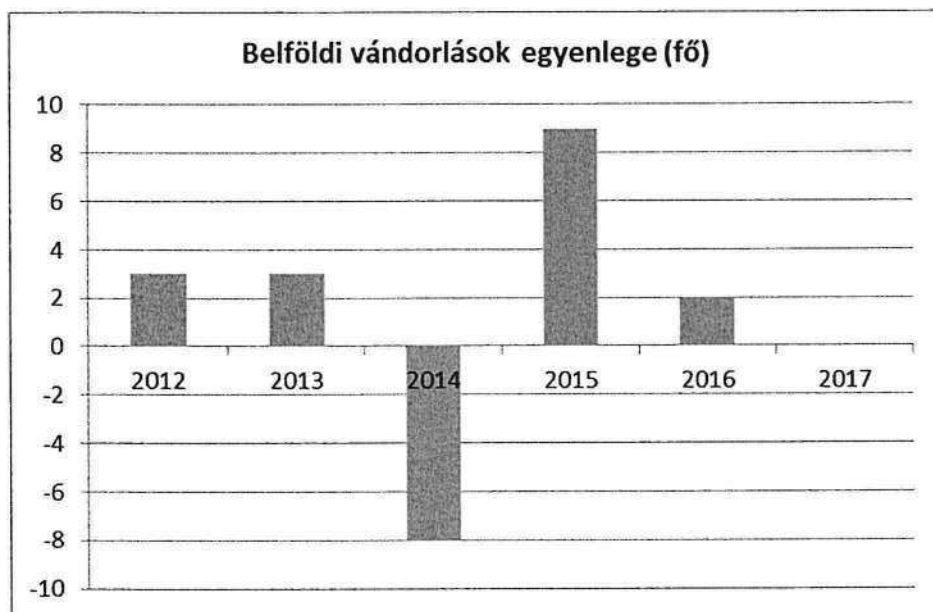

A teljes vizsgált időszakban a 65. évüket betöltöttek száma meghaladta a 14 év alatti lakosok számát. Ez egyértelműen mutatja az előreledést a település esetében.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	7	4	3	15,5
2013	7	4	3	15,2
2014	5	13	-8	-43,48
2015	13	4	9	47,62
2016	8	6	2	10,47
2017	n.a.	n.a.	-	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

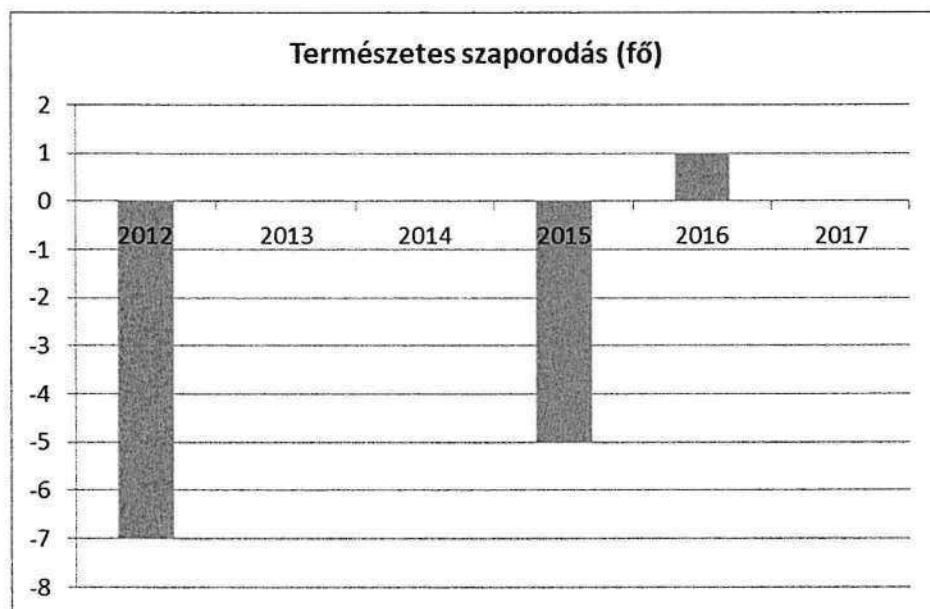

A vizsgált teljes időszakban 2014. éve kivételével a bevándorlók száma meghaladta az elvándorlók számát. 2015. évben kiugróan magas volt a bevándorlók száma a településen.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2012	1	8	-7
2013	1	1	0
2014	n.a.	6	-
2015	1	6	-5
2016	3	2	1
2017	n.a.	n.a.	-

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

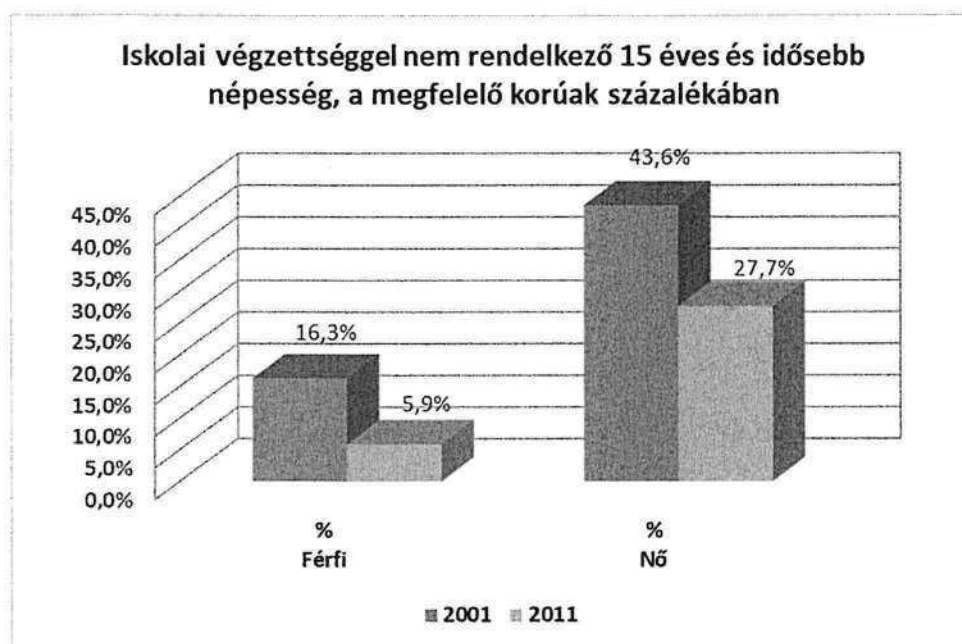

A vizsgált időszakban 2016. év kivételével a halálozások száma meghaladta az élve születések számát. A természetes fogyást ellen súlyozta a bevándorlás.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	83,7%	56,4%	16,3%	43,6%
2011	94,1%	72,3%	5,9%	27,7%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Elmondható, hogy a községben a 15 évesnél idősebb korosztály általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma az elmúlt 10 esztendőben jelentősen csökkent.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	15	3	19,0%	7	44,8%	5	36,2%

2013	17	2	8,7%	9	53,6%	7	37,7%
2014	14	2	11,1%	7	48,1%	6	40,7%
2015	10	1	5,3%	5	50,0%	4	44,7%
2016	7	0	3,6%	3	39,3%	4	57,1%
2017	10	1	10,5%	3	28,9%	6	60,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 8 általánosnál alacsonyabb és a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek száma a vizsgált időszakban lényegesen nem változott. A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségű nyilvántartott munkanélküli száma viszonylag magas. A nyilvántartott álláskereső számának csökkenése a START közmunkaprogramban való részvétel következménye.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2012	n.a.	n.a.	-
2013	n.a.	n.a.	-
2014	n.a.	n.a.	-
2015	n.a.	n.a.	-
2016	n.a.	n.a.	-
2017	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Felnőttoktatásban, mely az általános iskolai végzettség megszerzésére irányult az érintett időszakban nem vettek részt a településről.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (fő) - (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	0	#####	#HIÁNYZIK		-		-	#HIÁNYZIK
2013	0	#####	#HIÁNYZIK		-		-	#HIÁNYZIK
2014	0	#####	#HIÁNYZIK		-		-	#HIÁNYZIK
2015	0	#####	#HIÁNYZIK		-		-	#HIÁNYZIK
2016	0	#####	#HIÁNYZIK		-		-	#HIÁNYZIK
2017	0	#####	#HIÁNYZIK		-		-	#HIÁNYZIK

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Felnőttoktatásban, mely a közép iskolai végzettség megszerzésére irányult az érintett időszakban nem vettek részt a településről.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Várfölde Község Önkormányzat folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Ennek eszközei a szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden a településen élő állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Várfölde település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia.

Minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása amelyek

- szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,

támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Várfölde Község Önkormányzatának képviselő-testületének az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő hatályban lévő rendeletei az alábbiak:

Várfölde Község Önkormányzat képviselő-testületének 3/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról

Várfölde Község Önkormányzat képviselő-testületének 9/2015. (X. 05.) önkormányzati rendelete a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat elbírálásának szabályozásáról

Várfölde község Önkormányzatának 4/2008. (V. 05.) számú rendelete a Falugondnoki Szolgálatról

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A település hosszú távú jövőképe a fenntartható, élhető település elérése.

Középtávú stratégia célja a hátrányos helyzetűek segítése, pozitív diszkrimináció alkalmazása valamint az egyenlő esélyek biztosítása

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A település önállóan részt vesz a START közmunka programotban.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Községünkben tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

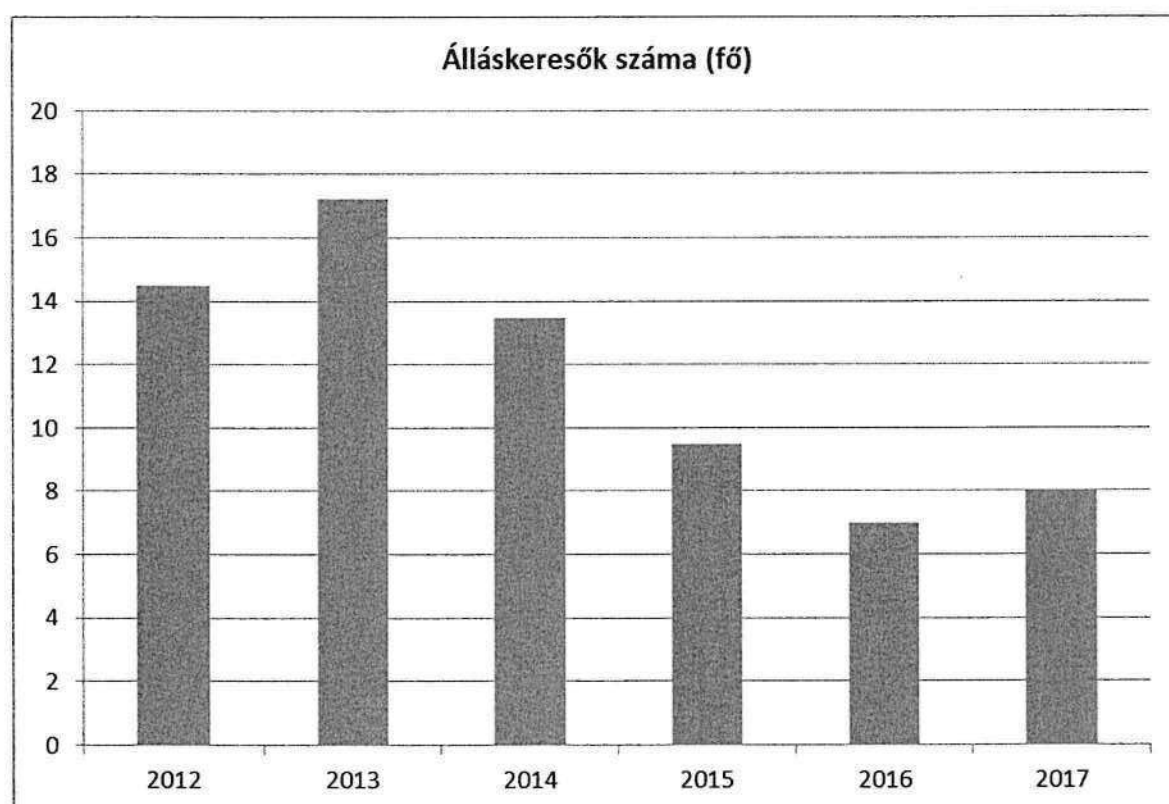
A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		15	17	14	10	7	8
20 év alatti (TS 1002)	Fő	1	0	0	1	0	1
	%	6,9%	0,0%	0,0%	5,3%	0,0%	9,4%
20-24 év (TS 1003)	Fő	2	2	3	1	1	1
	%	13,8%	11,6%	20,4%	5,3%	17,9%	9,4%
25-29 év (TS 1004)	Fő	1	1	1	1	0	0
	%	6,9%	7,2%	3,7%	5,3%	0,0%	0,0%
30-34 év (TS 1005)	Fő	1	1	0	1	1	1
	%	5,2%	4,3%	1,9%	7,9%	7,1%	9,4%
35-39 év (TS 1006)	Fő	4	5	3	1	1	1

	%	24,1%	26,1%	22,2%	13,2%	10,7%	9,4%
40-44 év (TS 1007)	Fő	1	2	1	1	2	3
	%	6,9%	8,7%	3,7%	13,2%	21,4%	31,3%
45-49 év (TS 1008)	Fő	2	3	1	1	1	1
	%	15,5%	14,5%	9,3%	7,9%	7,1%	6,3%
50-54 év (TS 1009)	Fő	3	4	3	1	1	1
	%	17,2%	23,2%	24,1%	10,5%	7,1%	12,5%
55-59 év (TS 1010)	Fő	1	1	2	2	1	0
	%	3,4%	4,3%	11,1%	15,8%	14,3%	0,0%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	0	0	1	2	1	1
	%	0,0%	0,0%	3,7%	15,8%	14,3%	12,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

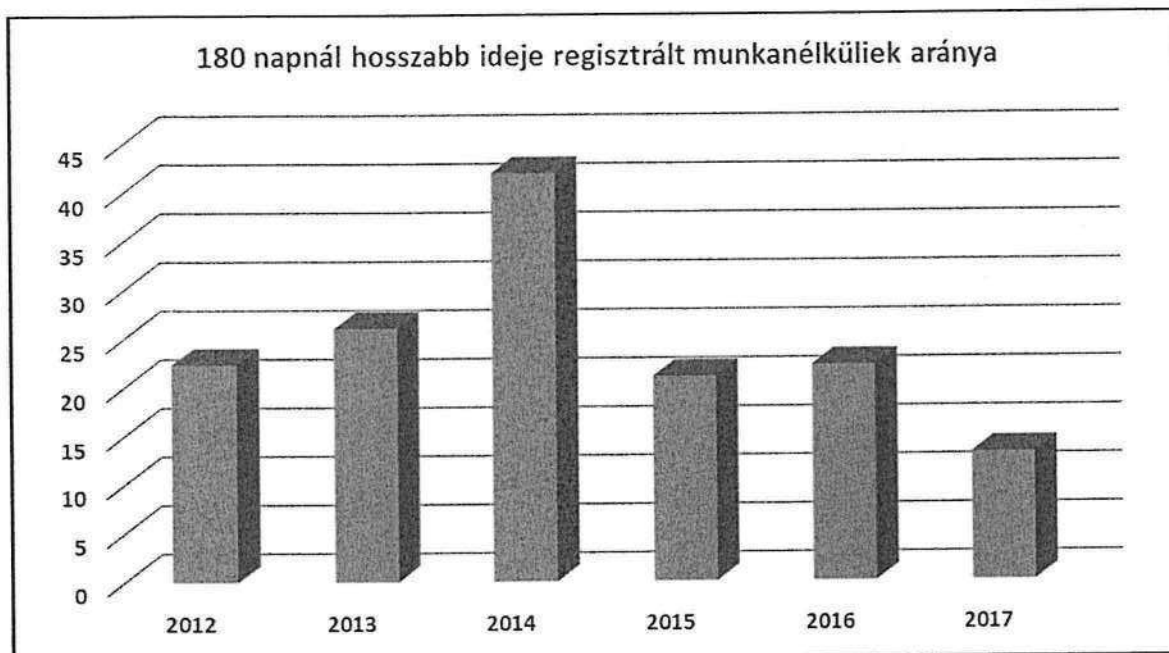
A regisztrált munkanélküliek száma 2013. évtől 2016-ig folyamatosan csökkent. A regisztrált munkanélküliek csökkenésének egyértelmű oka a START közmunkaprogramban való részvétel, mely munkalehetőséget biztosított és biztosít jelenleg is.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	22			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!

2013	26			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	42			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	21			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	22			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	13			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál régebben munkanélküliek aránya 2014. évben volt a legmagasabb. Ezt követően javulás ált be. A 180 napnál régebben munkanélküliek csökkenésének egyértelmű oka a START közmunkaprogramban való folyamatos részvétel, mely munkalehetőséget biztosított és biztosít jelenleg is.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években is többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület az önkormányzati rendeletébe épített be:

Az önkormányzati rendelet célja, a község lakossága szociális biztonságának megteremtése és megőrzése érdekében, meghatározza a helyi önkormányzat által biztosított egyes szociális pénzbeli és természetben nyújtott ellátások formáit, a jogosultsági és eljárási szabályokat, illetve azok igénybevétele és érvényesítésének módját, feltételeit és garanciáit.

Szociális rászorultság esetén a jogosult részére a képviselő-testület, vagy a képviselő-testület által átruházott hatáskörben a polgármester pénzbeli és természetbeni ellátásként az alábbi támogatásokat biztosítja:

a) Települési támogatásként: lakhatási támogatást, gyógyszer-támogatást, b) rendkívüli települési támogatást, c) köztemetést.

Lakhatási támogatást a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez, így különösen a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a csatornahasználat és a személyszállítás díjhoz, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő részletéhez, illetve a tüzelőanyag költségeihez nyújt az önkormányzat.

Gyógyszer-támogatást állapít meg annak a szociálisan rászorult személynek, akinek közgyógyellátásra való jogosultságát a járási hivatal jogerősen elutasította, és akinek esetében az önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek fennállnak.

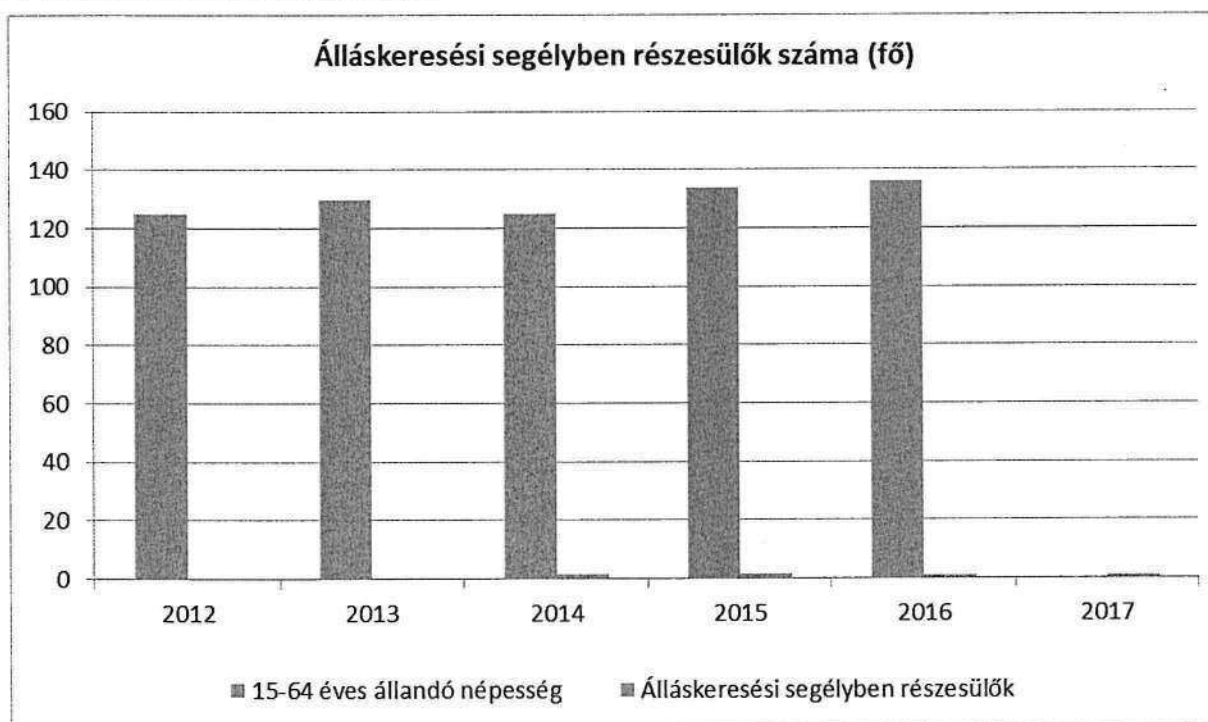
A képviselőtestület rendkívüli települési támogatásra való jogosultságot állapíthat meg azon személyek részére, akik önmaguk, családjuk életfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak.

A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódtak. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	125	0	0,0%
2013	130	0	0,0%
2014	125	2	1,2%
2015	134	2	1,1%
2016	136	1	0,7%
2017	-	1	-

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

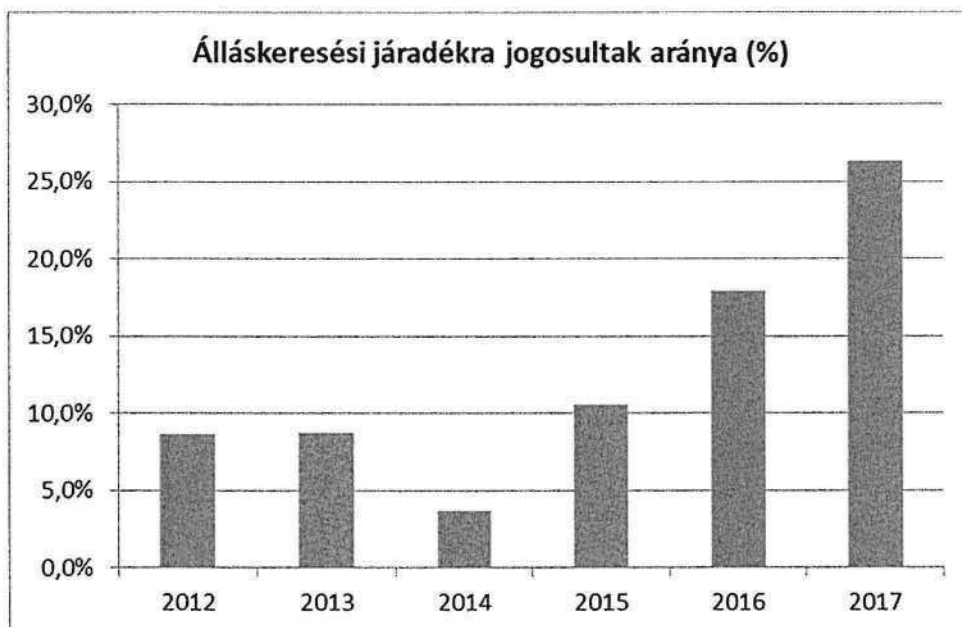

2012. és 2017. év között a 15-64 évesek száma enyhén növekvő tendenciát mutat. A segélyben részesülők száma minimális.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (TS 1301)	Állás keresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
		Fő	%
2012	15	1	8,6%
2013	17	2	8,7%
2014	14	1	3,7%
2015	10	1	10,5%
2016	7	1	17,9%
2017	10	3	26,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

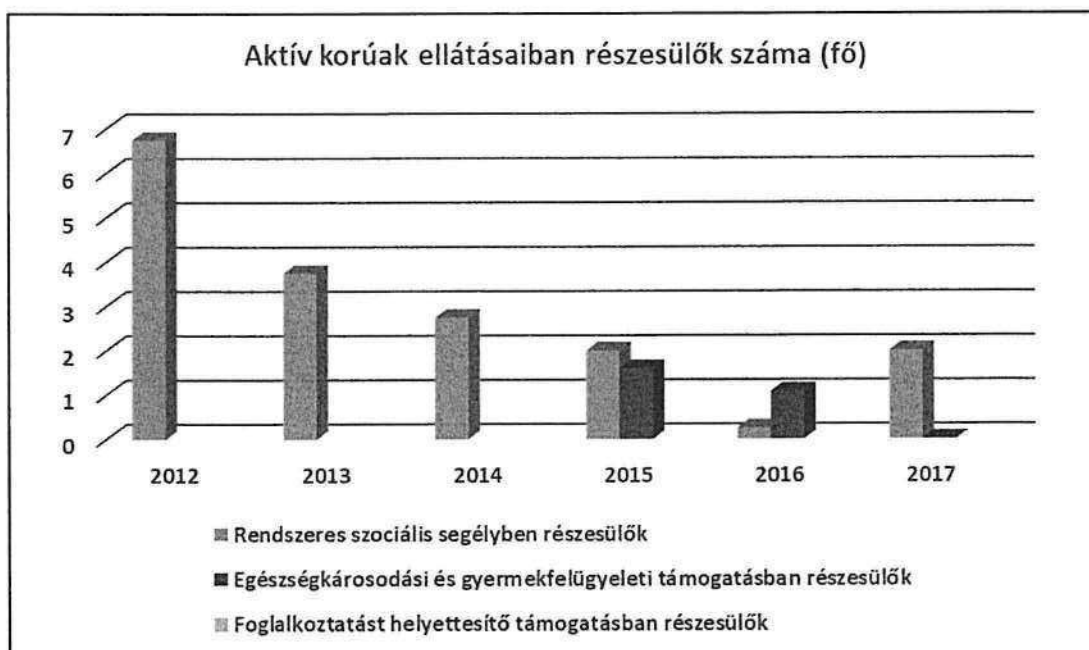
A nyilvántartott állás keresők száma az évek során csökkenő tendenciát mutat. Az állás keresési járadékra jogosultak száma viszont a 2014. évet leszámítva folyamatosan növekedett.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnik, vagy külön válik EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)	Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)
----	--	--	--

	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	7		5,40%		0,00%
2013	4		2,88%		0,00%
2014	3		2,20%		0,00%
2015	2	2	1,49%		0,00%
2016	0	1	0,18%		0,00%
2017	2	n.a.	#ÉRTÉK!		0,00%

Forrás: TelR, Nemzeti
Munkaügyi Hivatal

Összességében elmondható, hogy a segélyezettek száma a jogszabály változása miatt csökkent és ugyanakkor megjelent az álláskeresési támogatás a vizsgált időszakban. A településen a segély fizetéséhez szükséges 30 nap munkaviszonyt mindenki tudta igazolni. Önkormányzati rendelet szigorúbb feltételeket nem állapított meg.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0
2013	0	0	0

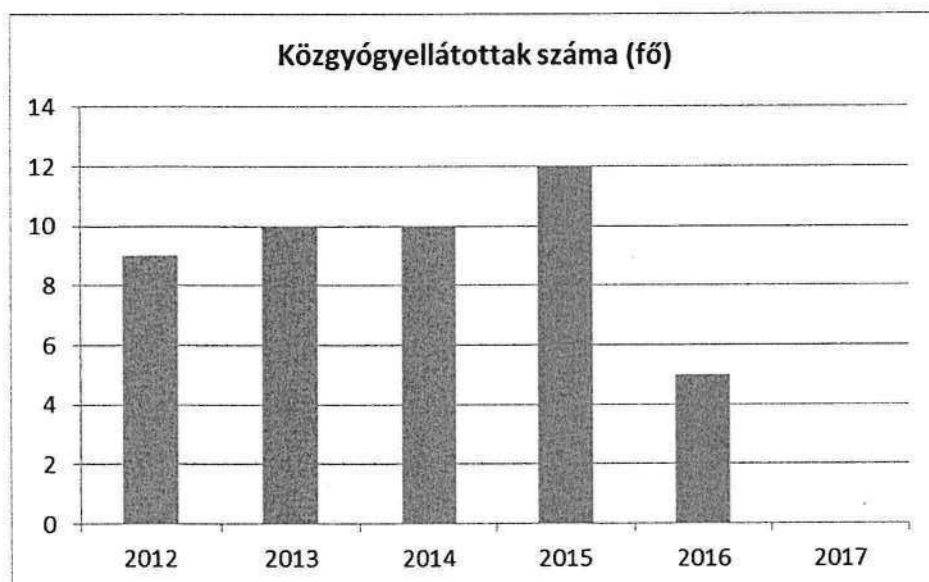
Forrás: TelR, KSH Tstar

Várfölde településen háziiorvosi szolgálat önállóan nem működik. A bánokszentgyörgyi központú vegyes háziiorvosi körzethez tartozik a település.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	9
2013	10
2014	10
2015	12
2016	5
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen a közgyógyellátásban részesülők számát az itt élők egészségügyi állapota határozza meg. Mélyszegénységben élők és a romák esetében amennyiben közgyógyellátásban részesül úgy az lehetővé teszi számára a megfelelő gyógyszerek kiváltását. Ezen ellátás nélkül nagy valószínűséggel ezen gyógyszerek kiváltására nem kerülne sor.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	n.a.	n.a.	-
2013	n.a.	n.a.	-
2014	n.a.	n.a.	-
2015	n.a.	n.a.	-
2016	n.a.	n.a.	-
2017	n.a.	n.a.	-

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az ápolási díjban részesülők számáról a vizsgált időszakban nincsen adatunk. Az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	101							
2013	101							
2014	101							
2015	101							
2016	101							
2017	101							

Forrás: TelR, KSH Tstar,
önkormányzati adatok

A település lakásállománya a vizsgált időszakban nem változott.

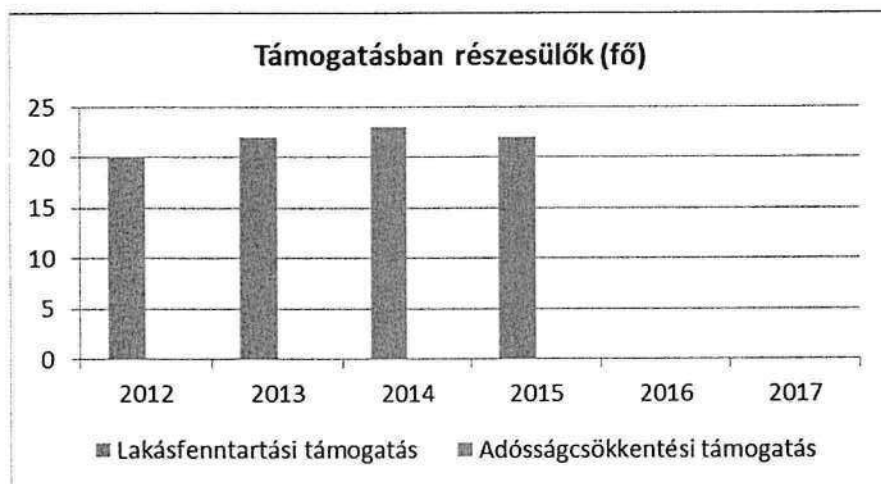
Önkormányzatunk önkormányzati bérlakással nem rendelkezik.

A szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási támogatási rendszer működik, amely több elemből tevődik össze. Részből a havonta történő természetbeni ellátásokkal csökken a lakáskiadások mértéke. Az elmúlt két évben a valamely közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	20	n.a.
2013	22	n.a.
2014	23	n.a.
2015	22	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatások száma a vizsgált időszakban stagnált. Az itt élők egy részének egyre nehezebb a lakhatást biztosító anyagi források előteremtése.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás. Ezt a támogatási formát és a kiegészítő helyi kompenzációt természetben nyújtjuk. Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratemelődése.

A legveszélyeztetettebb csoportok a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülők, kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Várfölde településen telepek, szegregátumok nincsenek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki az ellátó rendszerét.

A népesség egészségügyi helyzetére jellemző a magas vérnyomás, a szív- és érrendszeri elváltozások. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek aránya is magas. A háziorvosi egészségügyi statisztikák alapján megállapítható, hogy az ún. belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (magas vérnyomás, különböző szívbetegségek, anyagcsere-kórképek, cukorbetegség, rosszindulatú daganatok).

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek),
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

A hétközi és hétvégi felnőtt orvosi ügyelet a Többcélú társulás szervezésében történik.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását.

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A rendszeres szűrések köre: a mammográfia, az emlő UH, valamint az ODM vizsgálat csontritkulás megállapítása céljából.

Az önkormányzat az idősek klubjaiban megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templom, a civil szervezetek.

A község lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az ún. humánszolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Várfölde Községben nemzetiségi önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralékok felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
A roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője.	Pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1.1. számú táblázat - Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelemben vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31- én (TS 3101)
2012	1	n.a.
2013	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

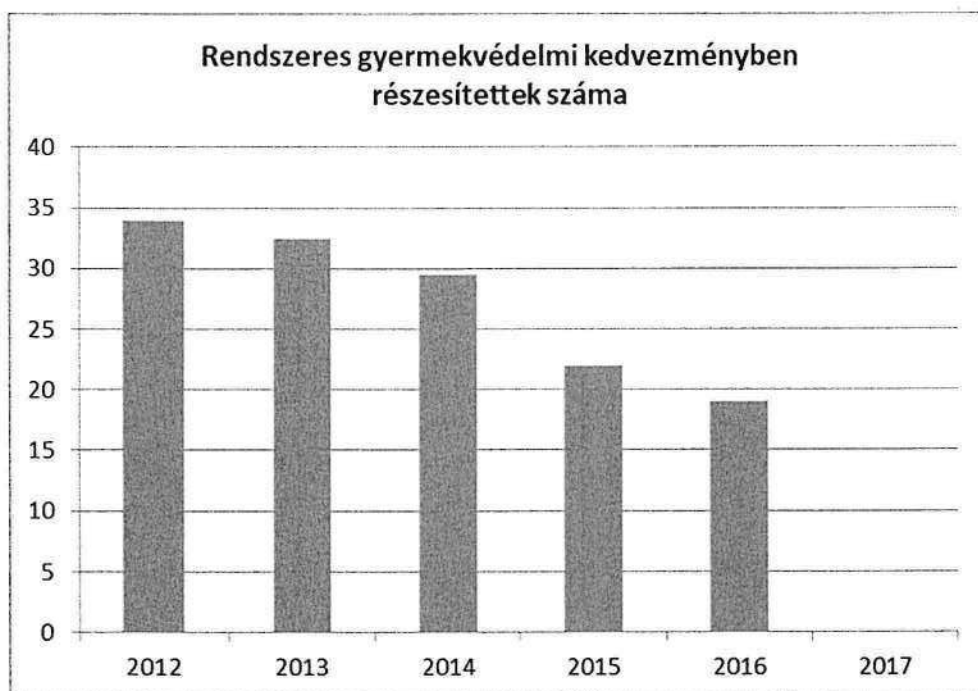

A vizsgált időszakban a védelembe vett gyermekek száma 1 fő volt. Veszélyeztetett kiskorú a községben a vizsgált időszakban nem volt.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	34
2013	33
2014	29
2015	22
2016	19
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent a településen.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2012	nincs adat					
2013						
2014						
2015						
2016						
2017						

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

A településen óvoda és oktatási intézmény nem található. A gyermekek a Bánokszentgyörgyi Pityang óvodába, illetve a Borsfai Óvodába járnak illetve a Bánokszentgyörgyön és Borsfán lévő általános iskolába végzik tanulmányaikat.

Ingyenes illetve kedvezményes étkeztetésben részesülő gyermekek száma magas a településen. Ennek magyarázata a szülők anyagi helyzete. Nyári gyermekétkeztetésre az önkormányzat a szigorodott előírások és követelmények miatt nem pályázott.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	n.a.	
2013	n.a.	
2014	n.a.	
2015	n.a.	
2016	n.a.	
2017	n.a.	

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen önálló védőnői körzet nem található. Várfölde község a Bánokszentgyörgyön lévő védőnői körzethez tartozik. A védőnői álláshely betöltött. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma a vizsgált időszakban összességében csökkent. Egyértelműen az alacsony gyermekvállalási szándék ennek az oka.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0	0	0	0	n.a.
2013	0	0	0	0	n.a.
2014	0	0	0	0	n.a.
2015	0	0	0	0	n.a.
2016	0	0	0	0	n.a.
2017	0	0	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen önálló felnőtt háziorvosi praxis nem működik. A háziorvosi szolgálat Bánokszentgyörgy központtal látja el feladatát, ahol ellátják a gyerekeket is. Várfölde községben heti rendszerességgel rendel a háziorvos.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	n.a.	n.a.		
2013	n.a.	n.a.		
2014	n.a.	n.a.		
2015	n.a.	n.a.		
2016	n.a.	n.a.		
2017	n.a.	n.a.		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2012	0	0	0	n.a.
2013	0	0	0	n.a.
2014	0	0	0	n.a.
2015	0	0	0	n.a.
2016	0	0	0	n.a.
2017	0	0	0	n.a.

Várfölde településen sem bölcsőde sem óvoda, sem általános iskola, sem családi napközi nem található. Az óvodai ellátás igénybevételére Bánokszentgyörgy településen van mód és lehetőség.

2013. január 1. napjától az általános iskolai feladatellátást az állam biztosítja. Az intézmény fenntartás feladata áthárult az önkormányzatról az államra.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Várfölde Községben szegregált, telepszerű lakókörnyezetben gyermekek nem élnek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó.

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésszerű és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérre is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés.

A gyermekek védelmét szolgálják a pénzbeli és természetbeni ellátások valamint a gyermekjóléti alapellátások.

A bánokszentgyörgyi és borsfai óvodában és általános iskolában megoldott az óvodáskorú és az általános iskoláskorú gyermekek elhelyezése.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. A védőnők családlátogatásaik során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik.

Nincs szegregált óvoda a településen.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását nevelését a bánokszentgyörgyi és a borsfai óvoda és az általános iskola intézmény vállalja.

Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök fontos feladatot látnak el a köznevelési intézményekben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drogprevenciót, egészségnevelést illetően.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A korai fejlesztés lehetősége, mint önkormányzati feladat megszűnt.	Fejlesztő szakemberek megtartásával új módszerek kidolgozása.
A családok anyagi gondjai miatt, valamint a gondozás, törődés, szeretet hiányából a veszélyeztetettség megemelkedett.	A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása.
A demográfiai mutatók alapján csökken a gyermekek száma.	Az oktatási intézmények rövidebb nyári szünettel, csökkenthetnék a szülők terheit, ezzel is elősegítve a gyermekvállalást.